

VOK NEUTRAL

Diurnal modern in Idiom Neutral

Numr 6, novembr-desembr 2010, redakted in Tokyo
eksemplar gratis pro desharjasion libr

Amiki de Idiom Neutral,

Numr seksim de Vok Neutral (novembr – desembr 2010) fini anu 2010 – anu, in kel Idiom Neutral resivav atensio de personi sufise mult e on komensav krear e tradukar teksti varios in ist lingu. In numr 6 on potes lektar artikl interesant da Gabriel

Svoboda e tri yoki da Rosto, et in seri de lingui volapükatr – mi present Veltparl. E afer important – salutate Anu Nov 2011 ko alegritet! Ke it es anu felis pro omni!

*Avate temp agreabl ko lektasion de ist numr!
Propagasion Modern de Idiom Neutral*

Tri yoki resived da Rosto:

-Kual diferens es intr kolaboranti yun e ekspert?
-Hom yun no konos kuale laborar, hom ekspert konos kuale no laborar.

-Kuale on fasi reklam de remedi pro deveniar tenu, kase du fotografadi es: "ante" ko femin gros, e "po" ko el sem femin tenu?
-Komense on fotograf femin tenu, po it on aliment el femin per hamburgeri durantu kelk mensi, po it on fasi fotografad "ante".

-Eske vit intelektuos es in univers?
-Si.
-Ke-kause ili no komunik ko noi?
-Kause ili es intelektuos.

● Artikl di situasion mundik in futur (da Gabriel Svoboda):

2011 po Krist / 1432 po Hejira / 4708 po Huang Di
Sirkuiti integrifiked de 22 nanometri esav in produktasion.

2030 po Krist / 1452 po Hejira / 4727 po Huang Di

Poplasion mundik atinav punt de kris. Kreskasion explodasionatr de poplasion - simultane ko industriikifikasion no sesant de ekonomii nov - avav efekt katastrofik pro provisioni de aliment, akua e energi.

Un ters superflu de homi su planet signifkav, ke demandi de energi kreskav - in epok, kuande provisioni de kombustablaji fosil de-kadav. Seri integr de konflikti evoluav in Asia e al-Ifrikiya, menasante perkutar al-Uruba. Et Amerik partisipav e ergo mund balansav su bord de guer mundik.

Otr problem esav mutasion de klimat; niveli de bi-oksud de karbon atinav 450 partii per milion. *Ekosistemi naturik komensav sesar funksionar tante, kuante rare atested in histor de Ter. Granditet rapideskant de ist problemi gidav a migrasion rapid eks kombustablaji fosil a energi re-novifikabl. Progresi in *nanoteknologi resultav in energi solik vaste plu-bonifiked. Energi ventik per *levitasion magnetik komensav substituar generatori ventik tradisionik, permitterante *kapasitet multe plu grand in imprimad *ekologiik plu minim. Provisioni de energi generale deveniav plu lokifiked e nedependant, durante ke normi de konservasion de energi kreskav. Karbon pur esav otr posiblad furnabl. Intr-tempe generasion kuart de energi atomik esav proksim a esar perfektifiked e energi de fondasion esav eserant furnabl in sole des u du-des anui.

Negligante ke homel kredav kombustablaji fosil no plu esar ekstraktabl, ili restav font prinsipal de energi - respondante kuasi un demi de omni produktasion de energi.

Homi vivav viti plu long e san. Pluasioni multe grand de *budjeti esav fasied pro pensioni statal, ma mon esav distribued intr tant homi, ke efekt general esav rent minimifiked pro senior mediik. Ansianiteti de retirasion kreskav: in Amerik, Asia e al-Uruba, okupedisti mult esav forsed laborar usk sept-des u ipse plu anui.

● noti: al-Ifrikiya – Afrik, al-Uruba - Europ
Font: <http://www.futuretimeline.net>

Veltparl

Veltparl es ankor un eksempl de lingu volapükatr, reform de Volapük. Proposed per Wilhelm von Arnim in 1896, it aparav in libr: "**Entwurf einer internationalen Verkehrs--Sprache, genannt 'Veltparl', enthaltend 1* die Grammatik, 2* einen Teil des Verzeichnisses der Würzelwörter mit den wichtigsten Ableitungen**". El libr avav 36 pagini e esav publiked in Oppeln (sitempe Opole in Polonia). Senior von Arnim publikav et otr libr in anu 1898, ko titul in lingu german - "**Lehrbuch der internationalen Verkehrs-Sprache, genannt Veltparl**" e in lingu Veltparl aut - "**Buk leho de zovparl bevnazo namo Veltparl**". Ist libr esav publiked in Leipzig e avav 116 pagini.

GRAMATIK DE VELTPARL:

● Alfabet av 24 literi - 6 vokali: **a e i o u y**

e 18 konsonanti: **b c d f g h j k l m n p r s ŝ t v z**

Noti important di kelk literi:

c es pronunsied kuale "ch" in anglik

h es pronunsied kuale "j" (!) in anglik

j es pronunsied kuale "y" in anglik u "j" in german u Esperanto

s es pronunsied kuale "z" in anglik

ŝ (!) es pronunsied kuale "s" ordinar

z es pronunsied kuale "ts" in anglik u "c" in Esperanto

Eksist et kombinad de du konsonanti **sh** pronunsied kuale "sh" in anglik.

● Aksent kad su silab preultim.

● Artikl nedefinied es "**un**", artikl definied es "**el**".

● Paroli mult es monosilabik, substantivi av 4 kasui ko deklinasion de artikli (no substantivi aut), plural es eksprimed mediu **y**.

Eksempli:

el dog - kani

ela dog - de kani

ele dog - a kani

eli dog - kani (akusativ)

el dogy - kanii

ela dogy - de kanii

ele dogy - a kanii

eli dogy - kanii (akusativ)

- Adyektivi fini se mediu vokal **o**, eksemple: **greto** - grand, **bevnazo** - internasional

Gradi de komparasion:

greto - grand

gleiggreto - eguale grand

plurgreto ka - plu grand ka

plirgreto - leplu grand

mingreto - minu grand

mirgreto - leplu negrand

- Autor de Veltparl no kreav formi pro adverbii.

Il avav opinion, ke elkos eserio no neutral, if on kreerio du formi, ergo adyektivi e adverbii in Veltparl deb avar form equal (fakte sert lingui no fasi distingu, ma otr lingui av omni du formi).

- Numerativi kardinal:

zer, prim, tven, tril, kar, fiv, seks, sev, tam, nov

primog (10), tvenog (20), trilog (30), karog (40), fivog (50)

zent (100), **mil** (1000), **mion** - milion

Numerativi ordinal resiv sufiks **-id** tale kuale in Volapük:

primid, **tvenid**, **trilid**, **karid**, **fivid**

Multiplikasion es eksprimed mediu sufiks **-ik**:

primik (unupl), **tvenik** (dupl), **trilik** (tripl)

Fraksioni es eksprimed mediu sufiks **-iv**:

tril kariv (tri kuarti).

Repetasion ("unfoa", "dufoa", "trifoa") es eksprimed mediu sufiks **-nal** (simil a "na" in Volapük):

primnal (unfoa), **tvennal** (dufoa).

On potes et krear ekspresion **al primid nal**, **al tvenid nal** e setri.

Form adverbik, kel potes esar konfunded ko adyektivik av **-id** + **-o**, seme kuale in Volapük:

primido (prime)

● Pronomi personal:

og - mi	ov - vo	om - il	ol - ila	od - it
ogy - noi	ovy - voi	omy - ili	oly - ili	ody - ili

Ist manier es simil a tel de Volapük (ma konsonanti es nemulte kambied).

Eksist et:

on - on	self - aut
----------------	-------------------

On potes usar **-om** e **-ol** a indikar seksu, adyunktante ili a substantiv.

- Pronomi posesiv resiv sufiks **-un**, eksemple:

ogun - mie

ovun - votr

omyun - lor

- Verbi av sistem nemulte simil a tel de Volapük.

Sufiks **-ar** monstr form de infinitiv, sufiks **-al** monstr form de indikativ. On deb usar et prefiksi a monstrar tempi, eksemple:

filar - amar (infinitiv)

og afilal - mi am

og efilal - mi amav

og ofilal - mi amero

Kondisional e subyunktif av sufiks **-aj**, imperativ av sufiks **-af**, optativ av sufiks **-at**, partisip av sufiks **-an**, eksemple:

og afilaj - mi amerio

afilaf! - ama!

filan - amant

A formar form pasivik, on met liter **-i-** ante sufiksi:

filiar - esar amed

og afilial - mi es amed

og efilial - mi esav amed

og ofilial - mi esero amed

filian - amed

og afiliaj - mi eserio amed

Eksist et gerundiv **-and**:

filand - tel, kel deb amar

filiand - tel, kel deb esar amed

A dikar "il am se aut" noi dik: **om filal selfi**

- Un form komunik ko Idiom Neutral es vokal finiik **-u** pro sert paroli, kuale eksemple: **favu** - "favoru"
- Diksionar de Veltparl av sirka 3750 paroli, on potes vidar similitet a paroli Volapükik. Sufiksi es 46, ili es biliterik, ko liter prim esant vokal e liter sekund esant konsonant (**-ed, -eg, -ep, -up ...**).
- Ekse fras in Veltparl:

Jekt una zovparl bevnazo namian 'Veltparl', ninan 1* eli greb; 2* uni kvot ela lišt rizebo ko destvigamy plirvijdo.

Ist fras es version Veltparlik de titul german de libr publiked per sinior von Arnim in Oppeln in 1896.

(prepared per Washirei)

VOK NEUTRAL numr 6 novembr-desembr 2010, Tokyo
P.M.I.N. (Propagation Modern de Idiom Neutral)